«ՍԵՎԱՆԻ Խ.ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ - ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ԿԱՄ ՆՐԱՆՑ ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԵՏ՝ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒՄ

ՀԵՂԻՆԱԿ - ԳՈՀԱՐ ՔՈՉԱՐՅԱՆ

ԽՈՒՄԲ/ԱՌԱՐԿԱ/ - ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԵՎԱՆ 2023

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Ներածություն.....3

Գլուխ 1 Ծնողական ժողովների դերն ու նշանակությունը----------5

Համադպրոցական ծնողական ժողովների նպատակն ու խնդիրները--- 5

Դասարանական ժողովների նպատակն ու խնդիրները ----------6

Թեմատիկ ծնողական ժողովների նպատակն ու խնդիրները ---------- 9

Կազմակերպչական ժողովների նպատակն ու խնդիրները----------12

Գլուխ 2 Ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ համագործակցությունը ժամանակակից տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ ---------- 12

Եզրակացություն.....16

Օգտագործված գրականության ցանկ---------- 19

Ն Ե Ր Ա Ծ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

<<Երեխային դաստիարակում է ամեն ինչ՝ առարկաները, երեևույթները, սակայն ամենից շատ մարդիկ և առաջին հերթին՝ծնողները>>

Ա.Ս.Մակարենկո

<<Երեխաները երկրի բնական ծաղիկներն են, իսկ այդ ծաղիկներն առաջին հերթին աճեցնում են ընտանիքում՝ ծնողները>> Ա.Մ.Գորկի

Հետազոտական աշխատանքիս նպատակն է նպաստել, զարգացնել և կատարելագործել ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ համագործակցության դրական ազդեցությունը սովորողի կրթության,զարգացման և դաստիարակության որակների բարձրացման վրա,ինչպես նաև ծնողների ուսուցման գործընթացին ներգրավվածության աստիճանի բարձրացմանը:

Մեր օրերում տեխնիկայի զարգացման շնորհիվ առավել լայն ու բազմազան կարող է լինել ծնողի ներգարավվածությունը և մասնակցությունը սովորողի կրթության կազմակերպման և դաստիարակության գործընթացներում: Ուստի բոլոր ուսուցիչներիս նպատակն է զարգացնել և կատարելագործել ուսուցչի և սովորողի ծնողի միջև կրթության կազմակերպման,դաստիարակության, արտադասարանական միջոցառումներում ներգրավվածության, համագործակցության ձևերն ու որակները:

Հայ ժողովրդի համար ընտանիքը սրբություն է,ավանդույթների, սովորությունների , մշակույթի, դաստիարակության և այլ բազմաթիվ հատկանիշների կրողն ու փոխանցողը: Այն երեխայի կյանքում հասարակական առաջին աստիճանն է և մեծ տեղ ու դեր է զբաղեցնում նրա դաստիարակման,կայացման հարցում:

Ընտանեական դաստիարակությունը շարունակական է, որի դերի բարձրացումը ավելի շատ կախված է դպրոցից: Ընտանիքի և դպրոցի համագործակցության կենտրոնում սովորողն է, ով իր կրթության և զարգացման գլխավոր դերակատարն է թե՛ դպրոցում, և թե՛ ընտանիքում:Եթե դպրոցն ու ծնողները հաջողությամբ համագործակցում են,ինչն իր հերթին հանդիսանում է սովորողի կրթվելու և զարգանալու վճռորոշ տարր,ապա հաղթանակն ապահովված է:

Ուսուցիչ-ծնող համագործակցության նպատակներն են.

- Ներգրավել ծնողներին ակտիվ մասնակցելու ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին
- Բարձրացնել ծնողների մանկավարժական կուլտուրան
- Գտնել ընտանիքի մեջ այն հնարավորությունները, որոնք դրական ազդեցություն կունենան սովորողի վրա

Հետազոտական աշխատանքիս խնդիրն է ուսումնասիրել և բացահայտել ուսուցչի և սովորողի ծնողի փոխադարձ համագործակցության ընթացքում առաջացող դժվարությունները, առաջարկել նոր լուծումներ, որովհետև հաճախ են ծնողները ստանձնում միայն դիտորդի դերը: Շատ ճկուն ու հմուտ պետք է լինի մանկավարժը, որպեսզի կարողանա ծնողին դարձնել իր խորհրդատուն, համախոհը և գործընկերը: Ակնհայտ է, որ կրթադաստիարակչական գործընթացի իրականացման գլխավոր մասնակիցները դպրոցն ու ընտանիքն են: Ծնողներին դպրոցական կյանքին մասնակից դարձնելը ունի շատ դժվարություններ ու խնդիրներ:

Վարքով ու հատկապես կարգապահությամբ է պայմանավորված սոցիալական միջավայրում իր տեղն ու դերը գտնելու,վերջիններս արդյունավետորեն արժևորելու փաստը:Այդ հարցում անփոխարինելի է կրթօջախների դերը: Ուստի սովորողին ուսումնասիրելիս ուսուցիչներն ուշադրություն են դարձնում դասարանում <<փոքրիկ հասարակության>> մեջ, դրսևորած վարքին ու կարգապահությանը:Սրանցով է պայամանավորված սովորողների ունեցած ընդունակությունների բացահայտումն ու զարգացումը և իհարկե նաև կարողունակությունների աստիճանական

կատարելագործումը: Հենց այս հարցերում է, որ պետք է պահպանել ուսուցիչ-ծնող սերտ կապը, որպեսզի սովորողը հասնի ուսումնական առաջադիմության առավելագույնին: Այժմ մանրամասն ուսումնասիրենք ծնող-ուսուցիչ փոխադարձ համագործակցության և կապի մի քանի ձևեր: Դրանցից են

- Հեռախոսակապ
- Էլեկտրոնային հաղորդակցություն
- Ծնողական ժողովներ

Հետազոտական աշխատանքս կատարել եմ սեփական դիտարկումների հիման վրա և վերլուծության մեթոդով:

Գլուխ 1: ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԴԵՐՆ ՈՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ծնողական ժողովը ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ համագործակցության ավանդական ձև է: Ծնողական ժողովները կարող են լինել

- Համադպրոցական
- Դասարանական
- Թեմատիկ
- Կազմակերպչական

1. 1.Համադպրոցական ծնողական ժողովների նպատակները և խնդիրները. Այս ժողովների ժամանակ հրավիրվում են դպրոցի բոլոր սովորողների ծնողները և քննարկվում են այնպիսի հարցեր, որոնք վերաբերվում են բոլորին և ունեն համադպրոցական նշանակություն /հաշվետվություններ,դասգրքերի վարձավճարներ,համազգեստներ և այլն/:Այստեղ առավել կարևոր է շեշտը դնել համադպրոցական հարցերի քննարկման, արտադասարանական աշխատանքների մեջ ծնողների ներգրավվածության վրա՝ հաշվի առնելով նրանց կարծիքն ու նրանց տալով ընտրության հնարավորություն /էքսկուրսիաներ,շաբաթօրյակներ, միջանցքի կամ դահլիճի ձևավորում և այլն/:Որքան ծնողը շատ ժամանակ անցկացնի

դպրոցում,այնքան սովորողը ծնողին անընդհատ դպրոցում տեսնելով՝ իրեն ավելի ոգևորված ու արժևորված կզգա:

Դասարանական ժողովների նպատակները և խնդիրները. Այս ժողովների ժամանակ հանդիպում են ուսումնական գործընթացի երկու կողմերը՝ մանկավարժներ և ծնողներ, որպեսզի քննարկեն և լսեն միմյանց երրորդ կողմի՝ սովորողների խնդիրները:

Ծնողական ժողովները կազմակերպվում են դասղեկների կողմից և հիմնականում դասարանում սովորողների առաջադիմությունը քննարկելու և ամփոփելու նպատակով: Որոշ ծնողներ ծանոթ լինելով իրենց երեխայի ցածր առաջադիմությանը,խուսափում են մասնակցել ծնողական ժողովներին,ինչը որ ինքնին շատ սխալ մոտեցում է: Երբեմն այդպիսի ծնողական ժողովները վերածվում են <<լավ>> և <<վատ>> գնահատականներ ունեցող սովորողներին գովելու կամ նախատելու գործընթացի, որն էլ իր հերթին շատ հաճախ ավարտվում է ծնողների դժգոհությամբ: Նման դեպքերում պետք է խուսափել և թույլ չտալ ներքոհիշյալ սխալները.

- Համեմատել մի սովորողին մյուսի հետ
- Բացասական գնահատական տալ ողջ դասարանին
- Գերագնահատել որևէ առարկայի կարևորությունը
- Նախատել որևէ ծնողի բոլորի ներկայությամբ

Լուրջ խնդիր է զարգացնել թե՛ ծնողի, թե՛ ուսուցչի ինքնագիտակցությունը, պատասխանատվությունը սովորողների նկատմամբ և որ ամենակարևոր ու պարտադիր պայմաններից մեկն է՝ կարողանան լավ ճանաչել իրենց երեխաներին:

Ծնողներն ու ուսուցիչները նույն սովորողների դաստիարակներն են և ունեն ընդհանուր նպատակներ:Հետևաբար, որպեսզի սովորողի կրթության կազմակերպումն ու առօրյան լինեն լիարժեք, իսկ դաստիարակությունն՝ առավել արդյունավետ, անհրաժեշտ պայման է ծնող-ուսուցիչ սերտ կապը և փոխադարձ համագործակցությունը: Դպրոցը սովորողին տալիս է գիտելիքներ և իրականության նկատմաբ դաստիարակում գիտակացական վերաբերմունք: Իսկ ընտանիքը ապահովում է կյանքի պրակտիկ փորձը: Սովորողի ներդաշնակ զարգացման համար

վերոնշյալ որակները խիստ անհրաժեշտ են: Ընտանիքի և դպրոցի լավ, բարեկամական հարաբերություններից սովորողները միայն շահում են:

Սովորողի դաստիարակության գործընթացում համար մեկ ազդեցիկ ուժը՝ սեփական օրինակն է, թե՛ ուսուցչի, թե՛ ծնողի:

Կրթության կազմակերպման հարցում ծնողների ակտիվ մասնակցությունն ապահովելու համար առաջարկում եմ թույլ տալ, որ ծնողները մասնակից դառնան դասավանդմանը՝ օգտագործելով իրենց մասնագիտական գիտելիքները և նախօրոք ծանոթանալով սովորողի ուսումնական նյութին: Իրենց ծնողներին տեսնելով ներգրավված և համագործակցելիս՝ սովորողներն ավելի են խրախուսվում և ոգևորվում, ընտանիքի և դպրոցի բարեկամական հարաբերություններից:

Ուսումնասիրելով ծնողական ժողովների դերն ու կարևորությունը ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ համագործակցության տեսանկյունից շատ կարևոր է,որ ծնողական ժողովները պարտադիր կազմակերպվեն նախապես մշակված պլանով ,որը պետք է հետաքրքիր արդիական լինի ծնողների համար: Դասղեկը կամ մանկավարժը պետք է ունենա հստակ նպատակ,ներկայացնի խնդիրները, որոնք որ պետք է լուծվեն համատեղ ուժերով՝ անչափ կարևորելով ծնողի դերը:Կարելի է օգտվել նաև համակարգչային ցուցադրություններից՝ հատկապես որպես ծնողական ժողովի վերջնական ամփոփում: Նշեմ մի քանի կանոններ,որոնք որ առաջարկում եմ կիրառել ծնողական ժողովների ժամանակ.

- Ծնողական ժողովները պետք է հրավիրել ծնողներին հարմար և նրանց հետ համաձայնեցված ժամանակին
- Ծնողները պետք է ծանոթ լինեն ժողովի օրակարգին
- Ծնողական ժողովի օրակարգը պետք է լինի հրատապ և տեղին
- Ծնողների և դասղեկի շփումը պետք է լինի անմիջական՝ էթիկայի կանոնների պահպանմամբ
- Ծնողական ժողովը պետք է լինի մանկավարժորեն լավ նախապատրաստված
- Ծնողական ժողովը պետք է սկսել լավ տրամադրությամբ և մեկ ու կես ժամից ավելի չպետք է տևի

- Նախ պետք է խոսել դրական հարցերի շուրջ,հետո նոր անցնել բուն խնդիրների քննարկմանը
- Ծնողը պետք է համոզվի, որ դպրոցը պատրաստ է աջակցել իրեն՝ օգնելու իր երեխային
- Դասղեկը պետք է լինի անաչառ, բարիացակամ և ունենա մանկավարժական տակտի զգացում:

Որպեսզի ծնողական ժողովը լինի արդյունավետ և ծառայի իր նպատակին, անհրաժեշտ է այն կազմակերպել երեք փուլով.

<u>1-ին փուլ Նախապատրաստում</u>

- Ժողովի նպատակի ընտրություն
- Մասնակիցների կազմի ընտրություն
- Սովորողների առաջադիմության թերթիկի նախապատրաստում
- Դասասենյակի ձևավորում
- Իրազեկում

<u>2-րդ փուլ Անցկացում</u>

- Դասարանի աշակերտների առաջադիմության վերլուծություն
- Դասարանում տիրող սոցիալ-հոգեբանկան մթնոլորտի ներկայացում
- Հոգեբանա-մանկավարժական խորհրդատվություն
- Կազմակերպչական աշխատանքների քննարկում

<u>3-րդ փուլ Արդյունքների ամփոփում</u>

- Կատարել եզրակացություններ
- Կայացնել որոշումներ
- Ճշտել ծնողների կարծիքը ժողովի մասին՝ նախօրոք նախապատրաստելով հարցաթերթիկներ, ծնողների գնահատականների, առաջարկությունների,հարցերի վերաբերյալ:

Ծնողական ժողովի արդյունքների մասին անհրաժեշտ է տեղեկացնել տնօրինությանը:

Հաճախ անհարաժեշտություն է լինում հանդիպել ծնողի /կամ ծնողներից մի քանիսի/ հետ առանձին՝ որևէ խնդրին լուծում տալու համար: Նման դեպքերում կարելի է լավ առաջադիմություն ունեցող աշակերտի ծնողին/կամ ծնողներին/ խնդրել,որ թույլ տան իրենց երեխային /կամ երեխաներից մի քանիսին/ այցելել դասընկերոջը՝ նրան օգնելու, և դասերը սովորեցնելու հարցում: Նման դեպքերում սովորողներն ավելի են մտերմանում և նրանց մոտ զարգանում է խմբով աշխատելու հմտությունները: Սովորողն ավելի շուտ է ընկալում ընկերոջ ասածը քան դպրոցում ասվածը, և բացի այդ սովորողը իր չհասկացածը ավելի շուտ ընկերոջից կհարցնի քան ուսուցչից: Իսկ բացատրող սովորողի մոտ նյութն ավելի կամրապնդվի:

Որպեսզի ուսուցիչ-ծնող-սովորող փոխադարձ համագործակցությունը ավելի մտերմիկ և ընկերական երանգ ստանա, կարելի է կազմակերպել համատեղ արշավներ,էքսկուրսիաներ կամ հանրօգուտ աշխատանքներ:

<u>Թեմատիկ ծնողական ժողովների նպատակները և խնդիրները.</u>Այս ժողովներն անցկացվում են որևէ կոնկրետ թեմայով, որն ունի առաջնահերթ կարևորություն տվյալպահին:

Ներկայացնեմ կոնկրետ թեմատիկ ծնողական ժողովի օրինակ, որի թեման է <<Օգնություն հիմնական դպրոցի շրջանավարտին ավագ դպրոցում հոսքային ընտրություն կատարելու հարցում>>, որն անհրաժեշտ է անցկացնել 9-րդ դասարանցիների և ծնողների հետ համատեղ, տվյալ ուսումնական տարվա 2-րդ կիսամյակի սկզբին: Այս ժողովի նպատակներն են.

1) Ծնողներին տեղեկացնել ավագ դպրոցում հոսքային ուսուցման և 9-րդ դասարանում նախնական մասնագիտական պատրաստվածության մասին:

2) Ծնողներին օգնել հաղորդակցվել իրենց երեխաների հետ՝ նախնական մասնագիտական կողմնորոշման խնդիրների շուրջ:
3) Ծնողներին տեղեկացնել և ծանոթացնել 9-րդ դասարանն ավարտելուց հետո իրենց երեխաների ուսումը շարունակելու վերաբերյալ:

<u>Նախապատրաստական աշխատանքներ</u>

Պատրաստել հարցաթերթիկներ և՛ ծնողների, և՛ սովորողների համար:

Հարցաթերթիկում կարելի է ներառել սովորողներին ուղղված հետևյալ հարցերը.

1. Ի՞նչ գիտես հոսքային ուսուցման մասին:
   - ☐ Ունեմ որոշակի գիտելիքներ
   - ☐ Ոչինչ չգիտեմ
2. 9-րդ դասարանն ավարտելիս
   - ☐ Կշարունակես ուսումն ավագ դպրոցում
   - ☐ Քոլեջում
   - ☐ Դեռ չես որոշել
3. Որոշե՞լ ես թե ինչ կուզենայիր դառնալ:
   - ☐ որոշել եմ
   - ☐ չեմ որոշել
4. Առաջին հերթին ու՞մ հետ կխորհրդակցեիր մասնագիտական կրթության ընտրության վերաբերյալ.
   - ☐ Դասղեկի կամ ուսուցչի
   - ☐ Ծնողների
   - ☐ Ընկերների
   - ☐ Ինքդ կորոշեիր

Ծնողների համար նախատեսված հարցաթերթիկում կարելի է ներառել հետևյալ հարցերը

1. Զրուցե՞լ եք արդյոք ձեր երեխայի հետ՝ նրա ապագա մասնագիտության ընտրության շուրջ:
2. Խոսե՞լ եք արդյոք ուսումը շարունակելու հնարավորությունների մասին և այլընտրանքների մասին:

3. Կարծու՞մ եք արդյոք , որ ձեր երեխան կարող է ինքնուրույն կատարել հոսքի ընտրություն:
4. Համարո՞ւմ եք արդյոք, որ ձեր երեխայի ապագա մասնագիտության ընտրությունն ամբողջովին ձեզանից է կախված:
5. Տեղյա՞կ եք արդյոք,թե որ մասնագիտություններն առավել պահանջարկ ունեն:

Հարցաթերթիկների լրացումից հետո կատարվում է արդյունքների քննարկում:Ցանկալի է որ ծնողի ու իր երեխայի վերջնական տեսակետներն համընկնեն:Այս հարցում մեծ դեր է խաղում դասղեկի ուղղորդումը՝ հիմնվելով սովորողի առաջադիմության և ընդունակությունների վրա:Պետք է հաշվի առնվի նաև սովորողի նախասիրություններն ու հակումները:Հաջորդ քայլով անհարժեշտ է, որ դասղեկը հանգամանալից ներկայացնի ծնողներին ու սովորողներին գործող մի շարք կրթական հաստատություններին և դրանց ծրագրային առանձնահատկությունների հետ, տեղեկացնի ընդունելության կարգի մասին, իրազեկի մասնագիտական կողմնորոշմանը նպաստող միջոցառումների մասին: Շատ կարևոր է,որ ծնողները ևս տեղյակ լինեն դպրոցական անցուդարձին, հետաքրքրվեն թե մասնագիտական կողմնորոշմանն ուղղված ինչպիսի՞ միջոցառումներ են անցկացվելու դպրոցում,երեխայի հետ քննարկեն ծագած խնդիրները,նրբանկատ ձևով չպարտադրված խորհուրդներ տան երեխաներին՝ կարևոր որոշումներ ընդունելիս իրենց օգնությունն առաջարկեն:Պետք չէ անտեսել մասնագիտական կողմնորոշման հարցում նաև սովորողի հասակակիցների ազդեցությունը:Տարիքային առանձնահատկություններով պայմանավորված՝ դեռահասներից շատերի համար ընկերների կարծիքն ավելի մեծ կշիռ ունի,քան ծնողներինը և ուսուցիչներինը: Այդ իսկ պատճառով խորհուրդ է տրվում հաշվի առնել սովորողի ընտրության հարցում ընկերների ազդեցության գործոնը և այն, թե որքանով կարող է այդ ազդեցությունը դրական լինել:Ամեն դեպքում պետք է նրբանկատ լինել,որպեսզի ակնհայտ բացասաբար չարտահայտվենք ընկերների մասին: Ժողովի արդյունքների ամփոփումից հետո դասղեկը ևս մեկ անգամ կարևորում է քննարկվող խնդիրը,նշելով, որ այդ հարցերի շուրջ քննարկումները կշարունակվեն մինչև ուսումնական տարվա ավարտը: Դասղեկը ծնողներին խնդրում է իրեն օգնել՝ աշակերտների հետ տարբեր մասնագետների հետ

կազմակերպել հանդիպումներ, ինչպես նաև տարբեր կազմակերպություններ այցելություններ:

1.4 Կազմակերպչական ծնողական ժողովների նպատակն է հաշվի առնելով ծնողների կարծիքներն ու տալով նրանց ընտրության հնարավորություն, համատեղ լուծել դասարանում մի շարք կազմակերպչական խնդիրներ: Այդպիսի խնդիրները կարող են լինել տարբեր բնույթի:Օրինակ՝ դասարանական միջոցառումների,էքսկուր-սիաների,արշավների,զբոսանք բնության գրկում,դասարանական ցերեկույթների կազմակերպում, դասասենյակի , միջանցքի, կամ որևէ վահանակի ձևավորում և այլն: Երբ քննարկումներն ավարտվում են և աշխատանքները բաժանվում, սկսվում են կազմակերպչական աշխատանքները: Նմանատիպ ակտիվ աշխատանքներում ծնողների ներգրավվածությունը առավել դրական է ազդում սովորող-ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ համագործակցության վրա ու ստեղծում շատ հաճելի և դրական մթնոլորտ:Իրենց հերթին սովորողները մեծ ոգևորությամբ և աշխուժությամբ են մասնակցում կազմակերպչական աշխատանքներին: Իրենց կարծիքն ու ճաշակը հաշվի առնելու դեպքում՝ առավել մեծ պատասխանատվությամբ են մոտենում յուրաքանչյուր հարցին: Համացանցում հանդիպեցի մի շատ գեղեցիկ կազմակերպված փոքրիկ տեսահոլովակի, որը կազմակերպել, տեսագրել էր ուսուցչուհին՝ մայրիկների տոնին նվիրված:Սովորողները շնորհավորում էին ու իրենց սրտի խոսքն էին հղում մայրիկներին: Տեսահոլովակը տարածել էին սոցիալական ցանցերում, որը շատ հաճելի անակնկալ էր մայրիկների համար, իսկ երեխաներն ուրախ էին ու շատ գոհ: Խորհուրդ է տրվում նմանատիպ միջոցառումները կազմակերպել հնարավորինս շատ:

ԳԼՈՒԽ 2: ՈՒՍՈՒՑԻՉ – ԾՆՈՂ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՄԲ

Ժամանակակից զարգացած տեխնիկական միջոցները լայն ու բազմազան շփման հնարավորություններ են ընձեռնում: Շնորհիվ շուրջօրյա հասանելիության ապահովման,ծնողն ու ուսուցիչը օրվա յուրանքանչյուր վայրկյան հասնելի են միմյանց համար,որն էլ շատ կարևոր գործոն է և ունի մեծ նշանակություն ուսուցիչ-ծնող փոխաարձ համագործակցության վրա:Բազմազան ու բազմաֆունկցիոնալ են առցանց

հարթակները, որտեղ ազատ կերպով կարող են շփվել ուսուցիչները, ծնողներն ու սովորողները:Նմանատիպ հարթակներում կարելի է քննարկել ամեն ինչ: Նման շփումներն ու համագործակցություններն ունեն իրենց առավելությունները:Օրինակ՝ եթե սովորողը հետ է մնում կամ ինչ-որ խնդիր է առաջացել, չի կարելի սպասել այնքան մինչև ծնողն ինքը կմոտենա, կամ այդ մասին բարձրաձայնել միայն որոշ ժամանակ անց՝ ժողովի ժամանակ:Ուսուցիչը պետք է նմանատիպ խնդիրների դեպքում կապ հաստատի ծնողի հետ անմիջապես.լինի դա հեռախոսով, սոցիալական ցանցի միջոցով, թե էլեկտրոնային փոստով: Սովորողն հաջողության կհասնի միայն այն դեպքում,երբ ճիշտ ժամանակին, փոխադարձ համագործակցելով իրեն կուղղորդեն և՛ ծնողը, և՛ ուսուցիչը միաժամանակ:

Ճիշտ է, ժամանակակից ծնողներն ունեն որոշ գիտելիքներ e-mail, viber, watsapp,mesenger ծրագրերի, facebook,telegram,instagram,twitter և այլ սոցիալական ցանցերի մասին,սակայն առաջարկում եմ զրույցներ միջոցով անընդհատ թարմացնել ծնողների գիտելիքները ժամանակակից հաղորդակցման գործիքների, դրանց ընձեռնած հնարավորությունների ու արդյունավետության մասին:Ես որպես ուսուցչուհի,այն հարթակում,որտեղ ծնողների խումբ կա ստեղծված, կտեղադրեմ օրինակ՝ էլեկտրոնային փոստի մանրամասների մասին պատմող հղումը՝ http://en.wikipedia.org/wiki/Email/, ծնողների գիտելիքները թարմացնելու նպատակով:

Ուսուցիչը պետք է լինի պոզիտիվ, առանց բացառությունների, պետք է յուրաքանչյուր սովորողի ծնողին՝ օգտվելով վերոհիշյալ ծրագրերից, ուղարկի տեղեկատվություն.օրինակ՝ ի՞նչ զարմանալի կամ գովելի բան է արել երեխան դասի ժամանակ: Ամենափոքրիկ բանն անգամ կարող է մեծ փոփոխություն մտցնել:Ամենափոքրիկ գովասանքն անգամ մեծ ոգևորություն և պատասխանատվություն է առաջացնում թե՛ ծնողի, և՛թե սովորողի մոտ: Այս կապն է, որ հանդիսանում է ուսուցման կազմակերպման բարելավման շարունակական ֆակտոր: Ժամանակակից զարգացած տեխնոլոգիական միջոցներով հաղորդակցումը խնայում է ուսուցչի և ծնողի համար և՛ ժամանակը, և՛ տարածությունը:Եթե ծնողը ժամանակի սղության պատճառով չի կարողանում հաճախել դպրոց, ապա նման ծնողի հետ

ուսուցիչը պարտադիր պետք է անընդհատ կապի մեջ լինի,էլեկտրոնային նամակների տեսքով անհատական տեղեկատվություն հաղորդի երեխայի մասին:

Խնայելով ժամանակը և տարածությունը, կարելի է ծնողական ժողով հրավիրելուց առաջ որևէ սոցիալական հարթակում քննարկել ծնողների հետ ժողովի թեման,նպատակները, դրա կարևորությունն ու հրատապությունը:

Նման հարթակներում ուսուցիչը կարող է տեղադրել որևէ բաց դասի տեսագրություն, որի մեջ յուրաքանչյուր ծնող կարող է տեսնել, թե ինչպե՞ս է իր երեխան իրեն դրսևորում դասի ժամանակ: Կարելի է նաև այդ նույն դասի տեսանյութը քննարկել նույն հարթակում և կատարել եզրակացություններ: Կարելի է նաև ծնողների համաձայնությամբ դասի տեսագրությունը տեղադրել համացանցում:

Առաջարկում եմ, որ յուրաքանչյուր ուսուցիչ ստեղծի իր առարկայի թեմաների վերաբերյալ բլոգ, որը կվարի դասերից հետո:Սովորողներն հետաքրքրված են բլոգներով,քանի որ սրանք նորույթ են և տալիս են ինքնաարտահայտման հնարավորություն:Բլոգավարությունը ուսուցման մեջ կարելի է կիրառել որպես շարժառիթ:Բլոգը պետք է հասանելի լինի սովորողներին և նրանց ծնողներին: Բլոգավարը շարունակ մշակում և հրապարակում է նյութեր,առաջադրանքներ, իսկ սովորողները՝ տվյալ նյութի վերաբերյալ լուծումներ ու մեկնաբանություններ: Նմանատիպ հաղորդակցման առավելությունն այն է, որ բլոգների վարման ընթացքում ծնողները սկսում են ծանոթանալ և տիրապետել սովորողների ուսումնական նյութերին,ինչն էլ իր հերթին կբարձրացնի տնային առաջադրանքները կատարելիս ծնողի օգնության արդյունավետությունը: Իսկ սովորողները մեկնաբանության համար նյութ որոնելով՝ կծանոթանան և կուսումնասիրեն տարբեր նյութեր, տեսություններ ու գաղափարներ, որոնք էլ նրանց մոտ կզարգացնեն վերլուծելու հմտություններ: Բլոգավարությունը շատ հարմար գործիք է այլընտրանքային ուսուցում կազմակերպելու համար:

Եվս մեկ առաջարկ:Որպեսզի ուսուցիչն ունենա իր ծնողների կոնտակտային տվյալները,նրանց հետ անընդհատ կապի մեջ լինելու համար և հարցումների վրա շատ ժամանակ չծախսի, կարող է նախապես պատրաստել հարցաթերթիկ և դրա հղումը ուղարկել որևէ հարթակում ստեղծված ծնողների խմբին: Երբ յուրաքանչյուր ծնող իր

հերթին լրացնի հարցաթերթիկը,ուսուցիչը կունենա բոլորի կողմից լրացված տվյալները: Օրինակ՝https://forms.gle/BxjpjGptZYUU6EddA

Նախկինում ծնողները փորձում էին հեռու պահել իրենց երեխային փողոցից ու դրա վատ ազդեցությունից:Այսօր երեխան գտնվելով տանը՝ իբրև ավելի ապահով տարածքում,կարող է կանգնել ավելի լուրջ խնդիրների առաջ՝ հայտնվելով <<համացացային փողոցներում>>: Անընդհատ համացանցում և հեռուստատեսությամբ խոսվում է դեռահասներին ինքնասպանության հասցնող խաղերի, թրաֆիկինգի և այլ անառողջ երևույթների շուրջ, որոնք որ այսօր էլ շատ արդիական են: Անհրաժեշտ է, որ ուսուցիչը զարգացնի սեփական գիտելիքները և զուգահեռաբար դրանք փոխանցի սովորողների ծնողներին՝ կարևորելով դրանց լրջությունն ու վտանգավորությունը: Այսօր գոյություն ունեն այնպիսի ծրագրեր,որոնք սահմանափակում են սովորողի մուտքը համացանց:Կարևոր է, որ ծնողների հետ անընդհատ կազմակերպվեն քննարկումներ, հրավիրվեն մասնագետներ, ովքեր որ կկարողանան սպառիչ պատասան տալ ուսուցիչների և ծնողների մոտ առաջացած հարցերին: Նմանատիպ վտանգավոր դեպքերից կարելի է խուսափել միայն համատեղ գործելով և վերահսկողությունը խստացնելով թե՛ դպրոցում, թե՛ տանը:

Ստորև բերված գծապատկերում /նկ 1/ հստակ երևում է, որ ինչքան բարձր մակարդակով և սերտ է ուսուցչի փոխադարձ համագործակցությունը ծնողի հետ՝ սովորողների կրթության կազմակերպման և դաստիարակության հարցերում,այնքան արդյունավետ է կրթության կազմակերպումն ու դաստիարակությունը:

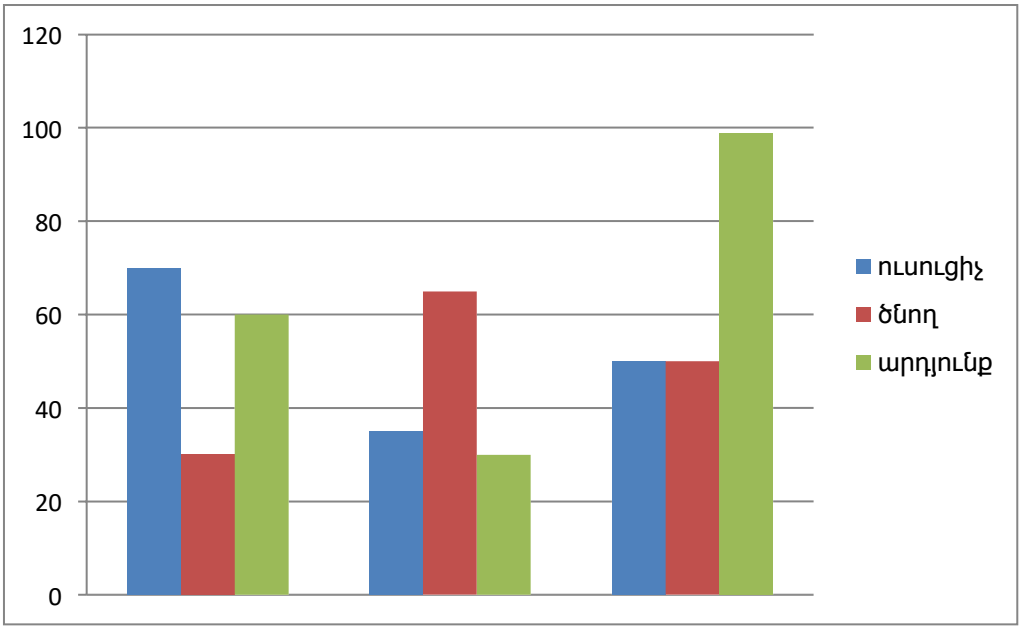

Նկար 1

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այս հետազոտության արդյունքում ինձ համար առավել պարզ դարձավ, որ երբ ծնողը ակտիվ և փոխադարձ համագործակցում է ուսուցչի հետ, ապա այդ համագործակցությունից սովորողի մոտ բարձրանում է առաջադիմության, զարգացվածության մակարդակը, բարելավվում է հաճախելիության ցուցանիշը: Սովորողների մոտ զարգանում են սոցիալական կարողունակություններ և նրանց վարքը դառնում է դրական ինչպես դպրոցում, այնպես էլ տանը:Ուստի և՛ ծնողը, և՛ ուսուցիչը անընդհատ, փոխադարձ համաձայնությամբ պետք է թարմացնեն համագործակցության մեթոդները և կիրառեն նոր հմտություններ՝ սովորողի ուսման որակը բարձրացնելու համար: Թվարկված գործոններն հանդիսանում են հենց այն կարևոր գործոնները, որոնք ազդում են սովորողի վրա և՛ դպրոցում սովորելիս, և ապագա մասնագիտական գործունեության ընթացքում:Երբ սովորողի առջև դրվում է միևնույն պահանջը և՛ տանը, և՛ դպրոցում, սովորողն ինքնին դառնում է ավելի կարգապահ, կազմակերպված և պատասխանատու:Ծնողի և ուսուցչի փոխադարձ համագործակցություն նշանակում է միասնական և անընդմեջ պատասխանատվություն՝ սովորողի հաջողությունների և կրթության որակի բարձրացմանը, ինչպես տանը, այնպես էլ դպրոցում:Այն միավորում է ծնողներին ու ուսուցիչներին, որպեսզի նրանք միահամուռ ուժերով նպաստեն և ազդեն սովորողի առաջադիմության վրա: Ծնողը պետք է ունենա մեծ կամք, իսկ ուսուցիչը պետք է ամեն ինչ անի,որ ծնողի մոտ բարձրանա մանկավարժական կուլտուրան:

<<Ուսուցչի փոխադարձ համագործակցությունը սովորողի ծնողի հետ՝ սովորողի կրթության կազմակերպման և դաստիարակության հարցերում>> թեմայով հետազոտական աշխատանքը սկսելուց առաջ, ինչպես ենթադրում էի, արդարացան իմ սպասելիքները: Դրանք են.

- Սովորողի բարձր առաջադիմություն
- Սովորողի լավ վարք
- Սովորողի հաճախելիության ապահովում
- Ծնողների վստահության բարձրացում ուսման և դպրոցի նկատմամբ

Սովորողներն էլ իրենց հերթին մոտիվացվում են սովորել այնպիսի միջավայրում,որտեղ իրենց ծնողին

- Տալիս են հնարավորություն շփվելու դպրոցի անձնակազմի հետ
- Տալիս են մասնակցության հնարավորություն դպրոցական միջոցառումներին
- Տալիս են օգտակար տեղեկատվություն երեխաների,ուսումնական ծրագրերի և այլնի մասին:
- Համարում են գործընկերներ:
- Ընդունում, հարգում և գնահատում են:

Որպես վերլուծական խոսք կառանձնացնեմ նաև այն բոլոր <<օգուտները>>, որոնք որ ստանում են ուսուցիչ-ծնող-սովորող-դպրոց փոխադարձ համագործակցության ընթացքում, յուրաքանչյուրն իր հերթին.

<u>Օգուտ սովորողին</u>

Մեծանում է վստահությունը սեփական անձի և ապագայի հանդեպ

- Սովորողն ավելի դրական է տրամադրվում դպրոցի հանդեպ
- Անկախ սովորողի սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակից, երբ ծնողն ու ուսուցիչը փոխադարձ համագործակցում են,սովորողի մոտ բարձրանում է նոր ձեռքբերումների մակարդակը
- <u>Օգուտ ծնողին</u>
- Սկսում է ավելի վարժ և վստահ տիրապետել իր երեխայի վիճակի մասին տեղեկատվությանը և ժամանակին է լուծում խնդիրը՝ ուսուցչի հետ միասին
- Ավելի շատ ուշադրություն է դարձնում իր սեփական գիտելիքները թարմացնելու և զարգացնելու վրա,աշխատում է զարգացնել նոր հմտություններ
- Սկսում է ավելի շատ ուշադրություն հատկացնել երեխայի սոցիալական և մտավոր զարգացման վրա
- Սկսում է ավելի շատ հասկանալ ու ճանաչել իր երեխային
- <u>Օգուտ ուսուցչին</u>

Ծնողի հետ փոխադարձ համագործակցության արդյունքում

- Ուսուցիչը ստանում է սպառիչ տեղեկություն յուրաքանչյուր սովորողի մասին, ըստ այդմ ցուցաբերում է անհատական մոտեցում ինչի արդյունքում էլ ստանում է ցանկալի արդյունք:

- Ուսուցիչը ունենում է միշտ լավ արդյունքներ

- Ուսուցիչչի մոտ բարձրանում է ինքնավստահությունը և հարգանքը իր մասնագիտության նկատմամբ

Օգուտ դպրոցին

Ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ համագործակցությունը դրական է ազդում նաև դպրոցի վրա

- հասարակության մեջ բարձրանում է դպրոցի հեղինակությունը
- Դպրոցն ստանում է ավելի մեծ աջակցություն ծնողների կողմից
- տարեկան կտրվածքով բարձրանում է դպրոցի բոլոր ցուցանիշների մակարդակը

Ամենակարևորը՝ «Կրթության եռանկյունին» ,այն հարաբերություններն են, որոնք գոյություն ունեն ծնողների, ուսուցիչների և սովորողների միջև: Այս փոխադարձ համագործակցությունը պետք է լինի ուժեղ, կենտրոնացած և դրական՝ աջակցելու սովորողների ուսմանը:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Յու.Ա. Ամիրջանյան, Ա.Ս. Սահակյան <<Մանկավարժություն>>, <<Մանկավարժ>> 2005թ
2. Ն.Ի.Բոլդիրև <<Դասղեկ>>, Երևան 1974թ
3. Մ.Մելքումյան <<Մակարենկոն ընտանեական դաստիարակության մասին>> Երևան,1985թ
4. Մախչանյան Հ. <<Համագործակցային մանկավարժություն>>, Երևան 1981թ
5. <<Ուսուցում և դաստիարակություն>> <<Տաթև գիտակրթական համալիր>> հանդես, Զանգակ 2012թ
6. Ռուզաննա Մուրադյան <<Դասղեկ>> մեթոդական ձեռնարկ,Երևան 2007
7. ԿԱԻ <<Դաստիարակչական աշխատանքը դպրոցում>>, Երևան 2012